

# Подкрепа на социалния диалог за ефективно бъдещо строителство

Укрепване на  
социалния диалог  
за ефективно  
бъдещо  
строителство

**Финален доклад**  
по проект SuSodCO  
Заклучения и насоки за  
бъдещи инициативи



Съфинансиран от  
Европейския съюз

**Автори:**

Валентина Кузма, Диана Атанасова, Мария Желева, Йордан Йорданов, Параскеви Ангелакопулу, Даниела Данчева

**Ръководители на проекта:**

Грегор Фико, Оскар Комак, Валентин Николов, Людмил Ковачев, Йоанис Партениотис, Ясенка Вукшич, Ласло Коджи, Гюла Палаги, Том Делой, Папагиани Елени, Янос Пумбурис

**Екип:**

Екип на партньорите по проект “Susodco”, 6 PR и медийно експерти, участващи в проекта, гости и външни експерти по време на четирите онлайн събития за изграждане на капацитет през 2020 г. (Загреб) и 2021 г. (Будапеща, София, Никозия)

**Българска версия публикувана от:**

КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ  
ул. Михаил Тенев 6,  
1000 София  
България  
I: [www.ksb.bg](http://www.ksb.bg)  
E: [office@ksb.bg](mailto:office@ksb.bg)

**Проектиранот:**

Даворин Мезарич с.п.

**Снимка:**

ГОСПОДИНСКА ЗБОРНИЦА СЛОВЕНИЕ

**печатане:**

Печатница енкс d.o.o. Любляна

**Тираж:** 100 копия

Този доклад и всички свързани с него материали са достъпни онлайн на [www.susodco.eu](http://www.susodco.eu).  
Българската версия е една от седемте печатни езикови версии на публикацията.

**София Май 2022**

Тази публикация е изготвена в рамките на проект “SUSODCO - ПОДКРЕПА НА СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ ЗА ЕФЕКТИВНО БЪДЕЩО СТРОИТЕЛСТВО, No. VS/2020/0046, VS/2020/0147, VS /2021/0224, VS/2022/0010. Проектът е финансиран от Европейския съюз в рамките на бюджетна линия “Подкрепа за социален диалог” (001) от 2019 г. Съдържанието на този доклад отразява само вижданията нейните автори. Европейската комисия не носи отговорност за начина, по който ще се използва информацията в настоящия доклад.

# **ПОДКРЕПА ЗА СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ ЗА ЕФЕКТИВНО БЪДЕЩО СТРОИТЕЛСТВО**

**“SUSODCO”**

**Заклучителен доклад по проекта  
(РЕЗЮМЕ)**

**със заключения и насоки за бъдещи стъпки**

**София, Май 2022**



## СЪДЪРЖАНИЕТ

<b>РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ И СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА</b> .....	<b>1</b>
<b>КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ НА SUSODCO</b> .....	<b>5</b>
<b>ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ И КОНТЕКСТ</b> .....	<b>7</b>
<b>УВОД</b> .....	<b>8</b>
<b>ЗА ПРОЕКТА SUSODCO</b> .....	<b>10</b>
<b>ОПИСАНИЕ НА ПРОУЧВАНЕТО ПО ПРОЕКТА SUSODCO</b> .....	<b>13</b>
Първи доклад от проучване – Преглед на състоянието на социалния диалог в строителния сектор в югоизточния регион на ЕС (България, Хърватия, Кипър, Гърция, Унгария, Словения) .....	13
Втори доклад от проучване – Цели и преглед на ключови инициативи и проекти, свързани със социалния диалог в строителството в ЕС през периода 2010-2020 г. ....	14
Трети доклад от проучване – Преглед на вътрешната и външната комуникация на организациите на работодателите и синдикатите в строителния сектор в югоизточната част на ЕС .....	15
Четвърти доклад от проучване – Капацитет на социалните партньорски организации за провеждане на социален диалог в строителната индустрия в югоизточната част на ЕС .....	16
<b>ПРОВЕЖДАНЕ НА РЕГИОНАЛНИ СЪБИТИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ</b> .....	<b>17</b>
<b>БЪРЗ ПРЕГЛЕД НА СЪБИТИЯТА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ПО ПРОЕКТА SUSODCO</b> .....	<b>19</b>
ПЪРВО СИК: ХЪРВАТИЯ, 9 и 16 декември 2020 г. ....	19
ВТОРО СИК: УНГАРИЯ, 15 и 21 април 2021 г. ....	22
ТРЕТО СИК: БЪЛГАРИЯ, 28 и 29 юни 2021 г. ....	23
ЧЕТВЪРТО СИК: КИПЪР, 2 и 3 ноември 2021 г. ....	26
<b>РАБОТА С ЕКСПЕРТИ ПО ПИ АР/ МЕДИИ ПО ПРОЕКТ SUSODCO</b> .....	<b>29</b>
<b>НОВА ТЕМАТИЧНА УЕБ ПЛАТФОРМА ПО ПРОЕКТА SUSODCO</b> .....	<b>37</b>
<b>ФИНАЛНИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ, СЛЕДВАЩИ СТЪПКИ И БЪДЕЩИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД СД</b> .....	<b>39</b>
<b>ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА И РЕСУРСИ</b> .....	<b>40</b>

## РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ И СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

Целта на речника е да осигури общо разбиране на изразите, използвани в настоящата публикация (резюме).

### **Речник на общите термини, използвани в публикацията**

**Колективни отраслови взаимоотношения** – взаимоотношения между работодатели и организации на работници, които са фундаментални за регулирането на трудовите и отраслови взаимоотношения във всички държави членки на Европейския съюз. На ниво ЕС изразът колективни отраслови взаимоотношения се отнася за взаимоотношенията между организациите на работниците и работодателите на ниво ЕС. Резултатите са отразени в различни форми и степени на интерактивните процеси като тристранно сътрудничество, социален диалог, колективно договаряне, информация и консултации, участие, отраслови спорове, разрешаване на спорове, конституционна защита, законова регулация и съдебна намеса.

Системата на отрасловите взаимоотношения на ниво ЕС отразява много от качествата на националните системи на държавите членки. Представителството на служителите, например, се корени в трудовите закони на държавите членки, уреждащи дейността на синдикатите и представителството на работниците под формата на органи според работното място или според корпоративните структури. Насърчаването на колективното представителство на служителите вече е основен елемент на трудовите и отраслови взаимоотношения в ЕС. Системата на колективните отраслови взаимоотношения в ЕС предполага система, която е транснационална. Присъствието на държавите членки в институциите на транснационалната система за колективни отраслови взаимоотношения обаче е от съществено значение. Следователно системата на колективните отраслови взаимоотношения в ЕС включва отрасловите взаимоотношения както на транснационално, така и на национално ниво. Необходимо е взаимно адаптиране на колективните отраслови взаимоотношения на ниво ЕС и в националните системи на отрасловите взаимоотношения.

**Социално партньорство** - според речника OXFORD това е принцип на сътрудничество между социалните партньори; т.е. организираният интерес на бизнеса и работната сила. Това е сложно понятие, което може да се използва по редица начини.

**Социални партньори** - според MOT това са представители на служителите и работниците, обикновено сдружения на работодателите и синдикати. Социалните партньори могат да играят роля при формулирането и разработването на политики посредством различни процедури, например, автономни двустранни споразумения, тристранни споразумения или пактове и публичните органи, формални или неформални консултации, изслушвания, израз на мнения) и/или при изпълнението на политики (например, чрез самостоятелно администриране или колективно управлявани институции като паритарни фондове. Представителите на работниците и служителите често съпътстват и подкрепят фундаменталните реформи и социалните промени. Социалният диалог може да помогне за преодоляването на класовата борба и за създаването на социален мир.

**Европейски социален диалог** - (ЕСД) – според ЕК (DGEMPL) означава дискусии, консултации, преговори и съвместни дейности с участието на организации, представляващи двете страни в отрасъла (работодатели и работници). Той се осъществява в две основни форми:

- тристранен диалог с участието на публичните власти,
- двустранен диалог между европейски работодатели и синдикални организации. Провежда се на междуотраслово ниво и в рамките на секторни комитети за социален диалог.

Секторният ЕСД в строителната индустрия (СЕСД в строителството) е един от първите на ниво ЕС. Срещите с партниращата си с работодателите Федерация (FIEC) се провеждат от средата на 80-те години на миналия век. От самото начало СЕСД в строителството се счита за ефективен инструмент за развитие на социално устойчив европейски трудов пазар за строителния сектор.

За да преодолее тези проблеми и да ги превърне във възможности, строителният бранш – фирми и работници, трябва да работят на устойчив европейски вътрешен пазар, основан на лоялна конкуренция, иновации, производителност, добри умения и квалификации, добри условия на труд, стабилно колективно договаряне и здраве и безопасност за всички работници. По много от тези въпроси споразумението между европейските социални партньори е задължително, тъй като те биха могли най-добре да дефинират предизвикателствата и потребностите на трудовия пазар в строителния бранш.

СЕСД в строителството е структуриран в три тематични дискусии: здравословни и безопасни условия на труд, професионално обучение/ младеж и заетост. През годините СЕСД в строителството е доказал своята ефективност и добавена стойност за оформянето на европейски пазар на труда в строителството. Някои добри примери за сътрудничество между EFBWW и FIEC са Пакта за умения в строителството, съвместната инициатива за дигитално прилагане на правата на работниците или съвместната декларация за здраве и безопасност на работното място в контекста на Международния ден на загиналите и пострадалите при трудови злополуки. Социален диалог – МОТ го определя като диалог, включващ всички форми на преговори, консултации или просто обмен на информация между представители на правителствата, работодатели и работници по въпроси от взаимен интерес в областта на икономическата и социалната политика. Това може да бъде тристранен процес, в който правителството е официална страна в диалога, или може да включва двустранни отношения между работници и работодатели (или синдикати и организации на работодатели). Сътрудничеството на работното място, колективното договаряне на ниво предприятие, отрасъл или на междуотраслово ниво и тристранните консултативни процеси са общи форми на социален диалог. Процесите на социален диалог могат да бъдат неформални или институционални и често представляват комбинация от двете. Социалният диалог е доказал своя потенциал за насърчване на демократичното управление и участие, както и на икономическата стабилност и напредъка. Също така той може да бъде инструмент за поддържане или насърчване на мирни и конструктивни взаимоотношения на работното място.

Социалният диалог е доказал своя потенциал за насърчаване на демократичното управление и участие, както и на икономическата стабилност и напредъка. Също така той може да бъде инструмент за поддържане или насърчаване на мирни и конструктивни взаимоотношения на работното място.

Социалният диалог може да се осъществява в различни форми и на различни нива, в зависимост от националните традиции и условия. Няма единична рецепта за организиране и укрепване на социалния диалог, както и няма единичен модел за социален диалог в ЕС. Свободните, независими, силни и представителни организации на работодателите и работниците, както и доверието, ангажираността и уважението от страна на правителствата по отношение на автономността на социалните партньори и резултатите от социалния диалог са важни предпоставки за ефективен социален диалог. Социалният диалог, според дефиницията на EUROPARL, е основополагащ елемент на европейския социален модел. Той дава възможност на социалните партньори (представители на управлението и работната сила) активно да допринасят, в това число чрез споразумения, за разработването на европейска социална политика и политика за заетостта.

Европейският договор (член 151 от ДФЕС) изрично признава, че насърчаването на диалог между работодатели и работници е обща цел на ЕС и държавите членки. Целта на социалния диалог е да подобри европейското управление чрез ангажиране на социалните партньори в процесите на вземане на решения и изпълнение.

**Колективно договаряне** – съгласно член 2 от Конвенция № 154 на МОТ, колективното договаряне включва всички преговори, които се провеждат между един работодател, група работодатели или една или повече организации на работодатели, от една страна, и една или повече организации на работници, от друга страна, за:

- определяне на условията на труд и условията на трудовите правоотношения; и/или
- регламентиране на отношенията между работодателите и работниците; и/или
- регламентиране на отношенията между работодателите или техните организации и дадена организация на работници или организации на работници.

Колективното договаряне обикновено завършва с писмен документ (колективен трудов договор – КТД), който е взаимно обвързващ за предвидения в него срок. КТД е резултат от продължителен процес на преговори между страните по темиката възнаграждения, работно време и условия и ред на трудовите правоотношения. Според EUROFUND, централната роля на колективното договаряне между работниците и работодателите и техните организации в браншовите взаимоотношения в държавите членки е призната от ЕС в член 28 от Хартата на основните права на Европейския съюз от декември 2000 г. („Право на колективно договаряне и действие“) и член 12 от Харта на Общността за основните социални права на работниците от 1989 г. Договорът за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС, член 156) предвижда, че Комисията поощрява сътрудничеството между държавите членки и улеснява координацията на техните действия във всички области на социалната политика и по-специално в областите, отнасящи се, наред с други неща, до колективното договаряне между работодатели и работници.



**Междусекторен договор** – колективен трудов договор, подписан от партньорски организации на най-високо ниво, отнасящо се до цялата икономика, целия частен сектор или няколко сектора.

**Секторен договор** - колективен трудов договор, подписан от синдикати и организации на работодатели, които представляват работниците и работодателите в даден отрасъл (например, строителната индустрия, химическата индустрия и др.).

**Договор на ниво фирма/ дружество** – колективни договори на ниво дружество между работодател и синдикат или между работодател и орган на работниците, избран и/или ръководен от служителите на дружеството. В настоящия доклад думите „фирма“ и „дружество“ са взаимнозаменяеми.

**Изграждане на капацитет** - Eurofound определя „изграждането на капацитет“ като повишаване на уменията, способностите и правомощията на социалните партньори да се ангажират ефективно на различни нива (ЕС, национално, регионално, секторно, дружество и образование) в следните процеси на браншовите взаимоотношения: социален диалог, колективно договаряне, (съ-)регулиране на трудовите правоотношения, тристранни и двустранни консултации, разработване на публични политики и оказване на влияние върху процеса на разработване на публични политики чрез застъпничество. В идеалния случай изграждането на капацитет би следвало да доведе до институционален контекст, който насърчава доброто качество, стабилните и устойчиви браншови взаимоотношения. Дефиницията на Eurofound е разработена съвместно с нейните заинтересовани лица, представляващи трите страни (работодатели, синдикати и правителства).

#### **Често използвани съкращения в доклада**

**СИК** - събитие за изграждане на капацитет

**ОР** – организация на работодателите

**EUROFUND** – Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд

**МОТ** – Международна организация на труда

**ОИСР** – Организация за икономическо сътрудничество и развитие

**СД** – Социален диалог

**МСП** – Малки и средни предприятия

**С** - Синдикат

**ПОО** – Професионално образование и обучение

**BG** - ISO ALPHA-2 код за България

**CY** - ISO ALPHA-2 код за Кипър

**GR** - ISO ALPHA-2 код за Гърция

**HR** - ISO ALPHA-2 код за Хърватия

**HU** - ISO ALPHA-2 код за Унгария

**SI** - ISO ALPHA-2 код за Словения

### **Съкращения на партньорските организации**

**GZS ZGIGM** - “Gospodarska zbornica Slovenije Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala”, Търговско-промишлена палата на Словения, Строителна камара и индустрия на строителните материали на Словения - CCBMIS (SI EO)

**SDGD SLOVENIJE** - “Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije”, Синдикат на строителните работници на Република Словения (SI TU)

**SGH** - “Sindikat graditeljstva Hrvatske”, Синдикат на строителната индустрия на Хърватия (HR TU)

**PEDMEDE** - “Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων», Гръцка асоциация на инженерите и строителите (GE EO)

**OSEOK** - “Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου”, Федерация на асоциациите на строителните предприемачи на КИПЪР (CY EO)

**ÉVOSZ** - “Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége”, Национална федерация на строителите в Унгария (HU EO)

**ÉFÉDOSZSZ** - “Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége”, Унгарска федерация на съюзите на работниците в строителството, дърводелството и строителните материали (HU TU)

**BCC** - “Камара на строителите в България” (BG EO)

**FCIW Podkrepa** – Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – „Подкрепа“ (BG TU)

**EFBWW** – Европейска федерация на работниците в строителството и дърводелството (EU TU)

**ITPIO** – Институт за обучения на служители в международни организации

### **КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ НА SUSODCO**

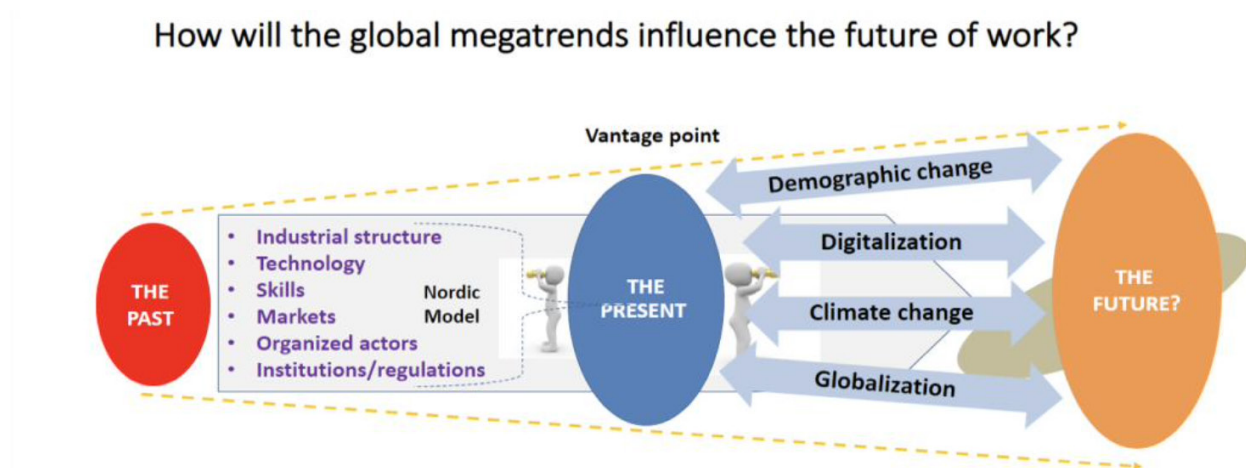
Обединявайки работниците и служителите, социалният диалог има допълнителното предимство да представлява голяма част от обществото; заедно те могат успешно да преодолеят предизвикателствата на пазара на труда. Социалните партньори се считат за ключови участници, когато става въпрос за реформи и модернизация на обществата и икономиките. Зад всеки стабилен сектор като строителния, който формира основите на икономиката в повечето държави-партньори по проекта SUSODCO, винаги стоят активни партньорски организации в сферата на секторния социален диалог, които определят, насърчават и развиват социалния диалог.

Секторният социален диалог може да играе ключова роля при подготовката за дълбоки промени, които изцяло променят начина на работа. Те ще бъдат определени от ключовите фактори, породени от глобалните мегатенденции, засягащи строителната индустрия:

- навлизането на дигитализацията в икономиката и обществото, успоредно с придобиването на цифрови умения в резултат на технологичното развитие и иновации,
- реакцията към модернизацията на пазара на труда и демографските промени,
- новите работни места, нововъзникващите профили, създаването на работни места и напасването на новите работни места на базата на нови политики и стратегии на ЕС в отговор на климатичните промени и глобализацията и др.

Промяната ни изправя пред нови предизвикателства, но ни открива и нови възможности за социален диалог и роля на социалните партньори във формирането на света на работата. В рамките на SU-SODCO ние разгледахме някои от описаните по-горе предизвикателства в рамките на двудневни съвместни консултации и обмен на информация на секторно ниво с участието на международни заинтересовани участници. Всички дейности бяха неформални и имаха за цел да укрепят и подобрят капацитета на социалните партньори за успешно справяне с тези предизвикателства и намиране на хармонични решения от дългосрочен общ интерес. След като изградихме взаимно доверие, откритите дискусии и искрения принос на говорителите потвърдиха колко много добавена стойност носят представеният опит и решенията, предложени от нашите колеги. Стигнахме до извода, че тези дейности са ползотворни и трябва да продължат.

### ФИГУРА 1: НАСТОЯЩИ ФАКТОРИ ЗА ПРОМЯНА – ГЛОБАЛНИ МЕГАТЕНДЕНЦИИ



Източник: Johan Røed Steen, Fafo, презентация по време на първото СИК

В резултат на последиците от COVID -19 и наскоро възникналия конфликт в Украйна, Консорциумът по проект SUSODCO призна и потвърди, че социалният диалог, дори и изправен пред предизвикателства и проведен в променен формат, т.е. изцяло онлайн или в хибриден формат, безспорно оцеля и укрепил капацитета за действие на социалните партньори и в крайна сметка на тези, които представляват, т.е. членовете.

## ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ И КОНТЕКСТ

Според статистическия доклад на FIEC за 2020 г. строителството в ЕС осигурява 10.6% от БВП на ЕС (ЕС27 2020 БВП 13,159 милиарда евро, общи инвестиции в строителството в ЕС27 през 2020 г. 1,402 милиарда евро) и 6.2% от общата заетост в ЕС с почти 13 милиона служители в повече от 3 милиона предприятия. Почти 95 % от предприятията имат по-малко от 20 служители. След цялостните положителни резултати през 2019 г., строителният сектор започна 2020 г. добре. Въпреки това, в края на първото тримесечие на 2020 г. кризата, породена от COVID-19, удари строителния сектор в много държави силно. След като държавите вдигнаха ограниченията и въведеха протоколи за здраве и безопасност, работата на строителните обекти като цяло беше възстановена и компаниите се възползваха от неизпълнените поръчки от преди кризата. Пандемията от COVID-19 предизвика безпрецедентна икономическа криза, в резултат на което БВП на ЕС през 2020 г. намалю с 6.3%. Строителната индустрия беше засегната особено силно през второто тримесечие на 2020 г. Бизнес сигурността достигна най-ниското си ниво през месец май 2020 г.

Пандемията от COVID-19 породила и безпрецедентни предизвикателства за света на работата. Социалните партньори и социалният диалог изиграха важна роля в разработването и подкрепата на изпълнението на мерките за защита на здравето и безопасността и смекчиха негативните социалноикономически последици от пандемията от COVID-19, като в същото време повишиха устойчивостта на предприятията и работниците. В допълнение, социалните партньори бяха изправени пред значително променения процес на новото нормално в редовната дейност на социалния диалог. От самото начало на тази дейност ние осъзнахме, че е необходимо бързо да придобием дигитални умения и да използваме нови дигитални инструменти, за да продължим да подкрепяме нашите членове и да изпълняваме нашата мисия. Дейностите по проекта SUSODCO, които бяха планирани дълго преди появата на пандемията от COVID-19, ни дадоха възможност да интегрираме много от вече планираните дейности по проекта SUSODCO за предстоящите 2020, 2021 и 2022 г. в нашите редовни дейности в ролята ни на социални партньори.

Дейностите по проекта SUSODCO бяха насочени основно към строителния бранш, който непрекъснато се променя и адаптира към новите предизвикателства на базата на политики и стратегии като екологизация и дигитализация на нашето общество, миграция, глобализация, демографски промени, необходимост от жилища на достъпни цени и намаляване на енергийната бедност и др. Всички тези промени оказват силно въздействие на строителната индустрия, нейния пазар на труда и разбира се, на работниците. Имайки това предвид, ние стартирахме целенасочени регионални дейности с конкретен акцент върху съвместните действия като съвместни проучвания, регионални събития за изграждане на капацитет и разработване на нова уеб платформа като ценен ресурс за черпене на опит, решения, добри практики и вдъхновение за социален диалог.

Двустранните трудови отношения между представителите на работниците и организациите на работодателите или предприятията са свързани с доброто управление. Следователно от съществено значение е социалните партньори да притежават компетентността да поемат солидарната си отговорност. Проектът SUSODCO подкрепи мерките, наложени заради пандемията от COVID-19 до 2022 г. Висока оценка беше дадена на целенасочените действия, свързани с комуникационните умения и видимостта на социалните партньори или техните дейности, усилия и цели, връзките с целевите групи и опита за засилване на позицията и възприемането сред потенциални членове (новодошли и тези, които обмислят членство).

## УВОД

Строителният сектор в България се изправя постоянно пред нови предизвикателства. След дългото справяне с последиците от кризата на строителния пазар през 2008 година дойде пандемията от COVID 19. Сега, когато вече се виждаше края на пандемията, започна войната в Украйна, която все повече ще оказва влияние на сектора както в България, така и в целият ЕС.

Първият отраслов колективен трудов договор/ОКТД/ между Федерация „Строителство, проектиране и строителна индустрия“ – Подкрепа /ФСПСИ/ и Българска строителна камара е подписан още през 1991 година. Оттогава до сега без прекъсване се подписва ОКТД, който урежда въпросите, касаещи трудови възнаграждения, обезщетения, работно време, почивки и отпуски, ЗБУТ, професионална квалификация и преквалификация и работа зад граница.

С последния подписан анекс към договора от ноември 2021 година е въведена нова институция на паритарен принцип наречена „Помирителна комисия и Доброволен трудов арбитраж“. След изготвяне и съгласуване на устройствените документи Комисията и Арбитражът ще имат за цел да уреждат възникнали трудови спорове и да спомагат за уреждането и сближаването на позициите на работодатели и синдикати и не допускане формирането на конфликти.

Същевременно Федерация СИВ – Подкрепа подписа и споразумение за сътрудничество с КСБ по отношение на ЗБУТ на работното място, като съгласно това споразумение ще се проведат обучения по първа помощ на работното място, базирани на разработен от Федерация СИВ -Подкрепа и съгласуван с Български червен кръст „Наръчник за първа помощ“.

Към настоящия момент в сектора в България са заети около 150 000 човека, като за последните 2 години по време на кризата, породена от COVID-19, броят на заетите остава непроменен.

Социалният диалог и социалното сътрудничество ще играят все по-съществена роля в предвиждането, подготовката и управлението на промените и реструктуриране на строителния сектор.

Като текущи цели на социалните партньори стои едно задълбочено проучване на бъдещето на строителния сектор, което да даде отговор на въпросите какви знания, умения и компетенции ще са необходими на участниците в строителния процес за нормалното функциониране и развитие на сектора. Получените резултати ще бъдат обсъдени и с държавните образователни институции за да се подготвят подходящите учебни планове за подготовка и/или преквалификация на строителните работници и служители.

Освен всички предизвикателства пред социалните партньори, промените, които ще претърпи сектора, неминуемо са свързани с дигитализацията. В рамките на проекта SUSODCO бяха проведени 4 семинара и уъркшопа, като третият проведен в България беше посветен на дигитализацията на сектора. „Всичко се променя“ беше есенцията на дискусиата по време на събитието относно бъдещето на строителството, което ще бъде предопределено от дигитализацията. Четвъртата индустриална революция – дигитализацията има отражение в строителния сектор в няколко аспекта:

- Професионално образование и обучение
- Пазар на труда
- Начин на изпълнение и ефективност на работата
- Здраве и безопасност на работната площадка
- Заетост и заплащане на труда

Социалният диалог подпомага работата на социалните партньори Федерация „СИБ“-„Подкрепа“ и КСБ в заемането на една по-прагматична позиция относно „завземането“ на сектора от дигитализацията и правилната оценка на нейните предизвикателства и възможности.

Участието в проекта SUSODCO повиши капацитета на социалните партньори в сектора и допринесе за осъществяването на един нов начин на мислене по отношение възможностите, които изправя дигитализацията пред тях. Строителната площадка ще става все по дигитална – проектиране – изпълнение – експлоатация. Хартиената документация постепенно ще изчезне. Роботизация, 3D принтиране и дроневи за наблюдение постепенно ще навлязат в сектора. Едно от най-важните предимства е, че се предоставя възможност да се подобри контрола на работа. С въвеждане на социални ID карти за работниците например и чекирането им преди започване на работа може да има позитивен ефект за контрол на работното време и извънредния труд. В същото време такива ID карти сериозно ще затруднят използването на недеклариран труд, проблем, който засяга еднакво работниците и служителите, и работодателите и чиито дял се оценява на около 30%.

Системите за дигитална регистрация на строежите или за мониторинг на подизпълнителите имат потенциал да подобрят работата между работници, работодатели и държавна администрация. Ролята на социалните партньори в прехода от традиционно към „умно“ строителство е изключително важна. Съвместно трябва да се предвидят нуждите на индустрията от нови професионални умения, които ще са нужни за дигиталната трансформация.

Основният акцент на проекта за изграждане и укрепване на капацитета на националните секторни партньори, насърчи продължаване развитието на социалният диалог, който е от съществено значение преодоляване на новите предизвикателства пред Федерация СИБ – Подкрепа и КСБ.

Валентин Николов, Изпълнителен директор, КСБ  
Йордан Йорданов, Вицепрезидент Федерация „СИБ“-„Подкрепа“

## ЗА ПРОЕКТА SUSODCO

Кратко въведение в дейността: финансирана по покана за проектни предложения на ГД „Заетост, социални въпроси и приобщаване“ през 2019 г.

### **Продължителност**

март 2020 г. – май 2022 г.

### **Цел**

Да въведе мерки за насърчаване на социалния диалог на секторно ниво съгласно член 154 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) и да насърчи и развие европейския социален диалог в неговите различни измерения за обмен на информация, консултации, преговори и съвместни действия.

Основната цел на проекта SUSODCO е да изгради и засили капацитета на националните (междусекторни и/или секторни) социални партньори за по-добро ангажиране или ефективно участие в и принос към европейския социален диалог, особено в тези държави членки, в които социалният диалог не е достатъчно развит, например, чрез информационни и обучителни семинари, насочени към развиването на правната експертиза или организационните/ административните умения, или увеличаване на броя на членовете и представителите.

### **Методология**

Подход отдолу нагоре, от национални секторни социални партньори към европейски секторни социални партньори. Настолно (4 тематични доклади) и полево проучване (4 съвместни регионални събития за изграждане на капацитет с обмен на мнения, организирани в 4 различни държави).

Нови цифрови инструменти за съвместна работа, използвани по време на съвместните събития в подкрепа на споделянето на информация в рамките на националния и международния социален диалог: MIRO, ZOOM тематични сесии, MENTIMETER, разработен нов дигитален инструмент – нова секторна уеб платформа като търсачка за добри практики и вдъхновение за провеждане на социален диалог.

### **Дейности**

- Мерки за разпространяване, популяризиране, наблюдение и оценка на дейностите и резултатите от европейския социален диалог, например, чрез европейски или национални събития, събития за взаимно обучение или прегледи, проучвания и (печатни или електронни) публикации (включително превод);
- Мерки за подобряване на координацията, функционирането и ефективността на европейския социален диалог, в това число чрез идентифициране и разработване на съвместни подходи чрез комитети на социалния диалог, например обмен на добри практики и свързаните с него съвместни обучителни събития

### **Целеви групи**

- Национални секторни социални партньори от строителния бранш (организации на работници и синдикати)
- Организации на работодателите (ОР) и Синдикати (С), които са преки или непреки страни в браншовите взаимоотношения
- Европейски социални партньори от строителния сектор, социални партньори-шапки
- Представители на държавите, участващи в комитети на социалния диалог в строителната индустрия и други страни, ангажирани в социалния диалог (публични органи и др.).
- - Други страни, участващи в социалния диалог (на ниво ЕС и на национално ниво)
- Широката общественост



## Партньори в консорциума:

организация (съкращение)	партн ьор №	държава	тип организация	категория партньор	водеща за етап
CCIS CCBMIS (на словенски GZS ZGIGM)	1	СЛОВЕНИЯ	ОР	Кандидат	управление, разпространение и принос към всички етапи
SDGD	2	СЛОВЕНИЯ	С	Съ-кандидат	принос към всички етапи
SGH	3	ХЪРВАТИЯ	С	Съ-кандидат	принос към всички етапи
PEDMEDE	4	ГЪРЦИЯ	ОР	Съ-кандидат	експлоатация и принос към всички етапи
OSEOK	5	КИПЪР	ОР	Съ-кандидат	принос към всички етапи
ÉVOSZ	6	УНГАРИЯ	ОР	Съ-кандидат	принос към всички етапи
ÉFEDOSZSZ	7	УНГАРИЯ	С	Съ-кандидат	принос към всички етапи
BCC (на български KSB)	8	БЪЛГАРИЯ	ОР	Съ-кандидат	изпълнение
FCIW PODKREPA	9	БЪЛГАРИЯ	С	Съ-кандидат	принос към всички етапи
ITPIO	10	БЪЛГАРИЯ	НПО	Съ-кандидат	подготвителни дейности и принос към всички етапи
EFBWW	11	БЕЛГИЯ	С – асоциация- шапка за ЕС	Съ-кандидат	принос към всички етапи
FIEC		БЕЛГИЯ	ОР асоциация- шапка за ЕС	Поддръжник	участие в събитията по проекта, разпространение
AIEP		БЕЛГИЯ	ПАРИТАРНА организация- шапка за ЕС,	Поддръжник	участие в събитията по проекта, разпространение
OZS (член на SMEunited)		СЛОВЕНИЯ	ОР	Асоцииран	участие в събитията по проекта, разпространение
HUP UPG		СЛОВЕНИЯ	ОР	Поддръжник	участие в събитията по проекта, разпространение
OMTSIM		ГЪРЦИЯ	С	Асоцииран	участие в събитията по проекта, разпространение
SEK		КИПЪР	С	Асоцииран	участие в събитията по проекта, разпространение

Партньорите проведоха девет срещи на консорциума (четири редовни и пет допълнителни), за да обсъдят работната програма, управлението, координацията, комуникацията и работния поток по проекта SUSODCO. Освен срещите на консорциума, бяха организирани четири събития за изграждане на капацитет, една заключителна конференция на ниво ЕС и шест национални конференции (по една във всяка държава по проекта).

## ОПИСАНИЕ НА ПРОУЧВАНЕТО ПО ПРОЕКТА SUSODCO

Като част от дейностите по проекта SUSODCO през 2020 г. консорциумът, съвместно с поддръжниците и асоциираните партньори, проведе настолни и полеви проучвания на различни теми, осъществени от ИТРИО. Бяха използвани различни инструменти: анкети, интервюта, изследвания и др. Изготвени са четири доклада на следните теми:

- Картографиране на състоянието на СД в региона на ЦИЕ, национални инициативи и дейности за СД,
- Преглед на подобни инициативи: Идентифициране и оценка на въздействието на предишни и текущи големи проекти за секторен СД и инициативи, които не са финансирани от ЕС,
- Вътрешна и външна комуникация на ОР и С в 6-те участващи държави от ЕС,
- Капацитет на служителите на партньорите в сферата на СД.

### **Първи доклад от проучване – Преглед на състоянието на социалния диалог в строителния сектор в югоизточния регион на ЕС (България, Хърватия, Кипър, Гърция, Унгария, Словения)**

Докладът представя описание на състоянието на секторния социален диалог (СД) във всички 6 държави по проекта и отразява секторния европейски социален диалог, в който участват двама социални партньори – EFBWW и FIEC. Материалът представя задълбочен анализ на многогодишната програма за действие за секторния европейски социален диалог в строителството за периода 2020-2023 г. и разглежда текущите проблеми на националния секторен СД, които изискват решение. Събраната информация беше интересна. Тя ни помогна по-добре да разберем сложната структура на тези институции за СД.

#### **Приоритетни теми на социалния диалог, идентифицирани от социалните партньори**

- Преодоляване на проблема с пропуските в уменията (в резултат на дигитализацията, екологизацията на строителния бранш).
- Образователна система и политика (прозрачност на националните квалификации, сравнение на квалификациите от базите данни, улесняване взаимното признаване на квалификации и др.)
- Наемане на млади хора в строителната индустрия и подпомагане на тяхната кариера
- ЗБУТ (включително инструменти за оценка на риска, дигитални помощни инструменти, нови ЛПС, защита на данните и др.)
- Командироване на работници
- Застаряване на работната сила
- Преодоляване на недекларирания труд
- Навлизане на трети страни в строителната индустрия (работници и предприятия)
- Икономическо възстановяване на строителната индустрия (в резултат на кризата от COVID -19)
- Обществени поръчки и СД
- Паритарните фондове като стабилен и добре обмислен модел за партньорите в сферата на секторния социален диалог, които имат общи сфери на интерес.

Докладът съдържа описание на подобни проблеми при сътрудничеството на социалните партньори в 6-те участващи държави по проекта. Пълния текст на доклада можете да прочетете тук:



## Втори доклад от проучване – Цели и преглед на ключови инициативи и проекти, свързани със социалния диалог в строителството в ЕС през периода 2010-2020 г.

Този доклад поставя акцент върху осигуряването на задълбочен поглед, добри практики, знания и експертиза за социалните партньори, от които те се нуждаят, за да подобрят капацитета си за поддържане на ефективни и резултатни браншови взаимоотношения (трудови взаимоотношения) в региона на ЦИЕ. Партньорите по проекта събраха и докладваха най-добрите инициативи и проекти за междусекторен/ секторен социален диалог (СД), които проучиха.

Проектите/ инициативите за СД бяха разделени на 3 области на интерес, като към всяка област бяха определени подкатегории и покриващи ги многостранни теми:

- **Социална** – ПОО и младеж, ЗБУТ (включително инструменти за оценка на риска за ЗБУТ и дигитализация за подобряване на ЗБУТ, нови ЛПС, съвременни инструменти за ЗБУТ и средства за лично здраве – защита на данните, обучение на представителите, отговарящи за ЗБУТ, и др.), Заетост (по-добър баланс между личния и професионалния живот, Подобряване на условията на работното място, Командироване на работници, Застаряваща работна сила, Пристигащи от трети страни в строителния бранш – работници и фирми, Преодоляване на недеклаирания труд, Защита на работните места в строителството и др.)
- **Икономическа и правна** (Икономическо възстановяване, Паритарни фондове, Обществени поръчки и СД, Колективни трудови договори и др.)
- **Изграждане на капацитет** (Изграждане на капацитет в сферата на комуникациите и медийния маркетинг, изграждане на капацитета на персонала, Капацитет на членството и др.)

Основните констатации от проучването бяха, че най-големият брой проекти/ инициативи – 40, бяха отчетени в подкатегория „Заетост“ на Социалната сфера на интерес и в подкатегория „ПОО и младеж“ – 37, в същата сфера. В подкатегория „Социална сигурност и ЗБУТ“ бяха докладвани 23 проекта, а в категория „Икономика и право“ – 21 проекта/ инициативи, и в категория „Изграждане на капацитет“ – 23 проекта/ инициативи. Заглавията на проектите/ инициативите по организации, с финансиране, период на изпълнение и връзки могат да бъдат намерени в Приложение 1 към доклада, а общият брой докладвани от партньорите проекти е 85, които са изброени в Приложение 2.

Резултатите бяха използвани за стартиране на нов целенасочен продукт – платформата SU-SODCO, която беше разработена през периода 2021-2022 г. Онлайн платформата SUSODCO беше разработена като търсачка, която дава възможност на националните секторни организации за СД, и по-конкретно на техните групи за преговори, да си сътрудничат ефективно и резултатно в сферата на СД, да повишават информираността по ключови секторни въпроси, да популяризират обучения, да привличат членове, да инвестират в изграждане на капацитет, да създават синергии и в крайна сметка да насърчават СД в бъдеще. Пълния текст на доклада можете да прочетете тук:



### **Трети доклад от проучване – Преглед на вътрешната и външната комуникация на организациите на работодателите и синдикатите в строителния сектор в югоизточната част на ЕС**

Докладът съдържа информация относно уменията и практиките на секторните социални партньори в 6-те участващи държави от ЕС за вътрешна и външна комуникация. И тук за респондентите беше подготвена полу-структурирана, многостранна електронна анкета, която представителите на партньорите по проекта трябваше да попълнят (17 въпроса, разделени в 7 различни тематични групи).

#### **7 тематични групи въпроси относно уменията и практиките на секторните социални партньори**

1. видимост, комуникационни практики и успешни комуникационни кампании
2. план за външна комуникация
3. начини за информиране на колегите относно важните развития в сферата на СД
4. целева аудитория за СД
5. комуникационни канали за външна комуникация
6. комуникационни инструменти за вътрешна и външна комуникация
7. участие на представители на организации в ПИ АР и комуникации, бюджет за комуникационни цели и други теми.

#### **Ключови констатации от проучването**

Резултатите от отговорите са изключително разнообразни в различните държави, като отразяват специфичните и конкретни икономически, социални, политически и културни особености на всяка държава. Като цяло, партньорските организации не само се различават по своята способност да използват комуникационни подходи за подкрепа на процесите на СД на корпоративно ниво, но са изправени и пред различни предизвикателства по отношение на техния комуникационен капацитет и се налага да възприемат различни подходи при провеждане на процесите си по вътрешна и външна комуникация. Резултатите от проучването очертаха някои общи несъответствия и пропуски в уменията, които биха могли да окажат влияние на дейностите и успеха на СД. Пример за това е липсата на разбиране от страна на много респонденти, че комуникационните планове логически се базират на комуникационните политики и стратегии. Следователно, социалните партньори от шестте държави, участващи в проекта SUSODCO, следва да подобрят съществуващите си комуникационни практики.

Някои от събитията за изграждане на капацитет следва да поставят акцент върху това какво означава добра комуникационна политика, стратегия и план и да се фокусират върху подобряването на съществуващите комуникационни практики, например, по-добро използване на различните комуникационни инструменти и канали, работа в мрежа, набиране на членове, развиване на капацитет за писане на кратки послания за различни комуникационни канали, по-лесно използване на комуникационни инструменти и др. Проучването очерта и един негативен аспект, а именно, че до сега за представителите на повечето партньори по проекта не е било организирано обучение относно СД. В заключение, социалните партньори, участващи в проекта, са изправени пред предизвикателства, свързани със застой и намаляване на членката маса, и следва да станат по-проактивни по отношение на задържането на членовете си и привличането (наемането) на нови членове. онстатациите бяха използвани за подготовка на събитие за изграждане на капацитет през 2021 г. Пълния текст на доклада можете да прочетете тук:



## **Четвърти доклад от проучване – Капацитет на социалните партньорски организации за провеждане на социален диалог в строителната индустрия в югоизточната част на ЕС**

Докладът описва резултатите от въпросник за самооценка относно капацитета за социален диалог на социалните партньорски организации в строителния сектор. Целта на проучването беше да идентифицира капацитета на човешките ресурси на партньорите, за да се създаде рамка за действия, които да бъдат развити в рамките на проекта SUSODCO.

Докладът представя резултатите от отговорите на респондентите на различни въпроси, свързани с 5 различни компетентностни профила като комуникация, управление, цифровизация, работа в мрежа и застъпничество и управление на кризи. Докладът представя пълна картина за всяка държава участничка по проекта, която може да се използва за определяне на плановете за обучение, които трябва да бъдат разработени, а след това и изпълнени във всяка участваща държава.

### **Групи умения, за които представителите на социалните партньори извършиха самооценка**

- комуникация
- управленски умения
- цифрови умения
- умения за работа в мрежа и застъпничество
- преодоляване на кризи

Отговорите от целевите получатели бяха използвани за съпоставяне на данните между различния капацитет на всяка държава-партньор. Като цяло беше установено, че всяка държава има различен профил и способности за оценка, които трябва да бъдат подобрени, както и че някои национални партньори в сферата на СД имат по-добри способности за диалог от други. Резултатите бяха използвани за подготовка на събитие за изграждане на капацитет през 2021 г.



## ПРОВЕЖДАНЕ НА РЕГИОНАЛНИ СЪБИТИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ

В рамките на изпълнението на проекта SUSODCO партньорите организираха 4 взаимосвързани регионални събития за изграждане на капацитет (СИК), чиято цел беше да осигурят на партньорите в сферата на социалния диалог в участващите държави критичен капацитет за подкрепа на браншовите взаимоотношения в Централна и Югоизточна Европа. Те бяха организирани в 4 европейски държави – Хърватия, Унгария, Гърция, Кипър, съвместно със синдикати и ОР. Първоначално беше планирано провеждането на физически събития, но пандемията промени плановете и постави на изпитание всеки отговорен партньор бързо да се научи как да организира онлайн събития. Организаторите и участниците определено почувстваха „жегата“ на виртуалния свят – виртуални презентации, виртуална работа в екип, виртуална комуникация, виртуален брейнсторминг, виртуални кафе-паузи и неизбежните технически предизвикателства. Най-важното е, че екипът по проекта SUSODCO придоби тези нови умения и информация и трябваше бързо да се адаптира към новите условия. Въпреки че всички четири събития бяха предизвикателство и технически сложни за организиране, те се превърнаха в източник на актуална информация относно текущите тенденции в сферата на социалния диалог, ядро за добри идеи и споделяне на добри практики, както и за научаване на много уроци по метода „учене в движение“. Съвместните събития по проекта се проведоха през месец декември 2020 г., април 2021 г., юни 2021 г. и ноември 2021 г.

Какво направиха партньорите, за да подобрят уменията за стратегическо планиране и комуникация на националните партньори в сферата на социалния диалог в строителния бранш в България, Хърватия, Кипър, Гърция, Унгария и Словения? Партньорите от Хърватия, Украйна, България и Кипър проведоха 4 последователно и взаимосвързани виртуални събития по основните теми на социалния диалог. Темите на всяко събитие бяха определени според констатациите от проучванията по Етап 2 на проекта SUSODCO, които разкриха съществени пропуски в уменията за комуникация и преговори на партньорите, както и в техните познания относно текущите икономически и законови промени, засягащи отрасловите взаимоотношения в цяла Европа. Събитията бяха насочени главно към социалните партньори в строителния отрасъл от участващите държави, но и към синдикати, организации на работодатели и други партньори в сферата на социалния диалог на регионално и европейско ниво.

Избраните теми бяха подходящи за генерални мениджъри, консултанти по човешки ресурси, правни съветници и ръководители, членове на преговорни групи, експерти и други страни в отрасловите взаимоотношения в строителния сектор.

Всяко събитие по проекта SUSODCO привлече (във виртуална среда) между 60 и 90 участници от повече от дузина европейски държави. Всички СИК следваха една и съща структура, като бяха разделени на две сесии, семинари и уъркшопи с обща продължителност два полудена. В рамките на семинарите известни панелисти обясниха последните тенденции в европейския социален диалог, а атрактивни обучители подобриха комуникационните и дигиталните умения на участниците. По време на уъркшопите участниците провеждаха интерактивни сесии, ролеви игри и забавни сценарии, за да упражняват новопридобитите си знания.

За да проведем събитията, трябваше да преминем от физически срещи към изцяло онлайн събития (2 пъти) или хибридни събития (2 пъти, с физическото присъствие на национални социални партньори и говорители). За този подход съответният партньор трябваше да избере подходяща платформа за провеждане на събитията (Zoom Video Webinars, Teams, GoToMeeting, Cisco WebEx Events, MEET GOOGLE и др.), а след това да придобие нови технически (дигитални) умения, за да работи с и използва платформата и нейните функционалности при провеждане на събития. В подкрепа на ИТ екипите на събитията бяха привлечени външните експерти, беше изпробвана и изпитана мулти-преводаческа система, а външните говорители се нуждаеха от подготвителни сесии преди СИК и др., участниците имаха нужда от инструкции и указания преди събитието. За тези събития партньорите имаха нужда от повече ресурси, персонал и време.

## **БЪРЗ ПРЕГЛЕД НА СЪБИТИЯТА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ПО ПРОЕКТА SU-SODCO**

### **ПЪРВО СИК: ХЪРВАТИЯ, 9 и 16 декември 2020 г.**

Домакин на първото СИК, проведено през месец декември 2020 г., беше Строителния синдикат на Хърватия (SGH). То беше посветено на последните тенденции в и бъдещето на социалния диалог. Събраните данни по време на първото настолно проучване по проекта SUSODCO и включени в първия доклад бяха използвани като основа за организирането на първото Събитие за изграждане на капацитет (СИК) в Загреб (в хибриден формат). По време на уъркшопа, партньорите работиха в национални групи, за интегрират Многогодишната програма за социален диалог в своите национални планове за СД и идентифицираха общи национални приоритети на СД. Този документ послужи като база за кампания за СД на национални ниво за всяка държава-партньор. Като първо виртуално събитие със симултанен превод, първото СИК беше огромно предизвикателство за организаторите, но и източник на добър опит, увереност в нашата работа и вдъхновение за следващите събития. Семинарът представи най-важните аспекти на бъдещето в строителната индустрия от гледна точка на европейския социален диалог.

Събитието акцентира върху основните констатации от проучвателния етап на проекта SUSODCO, очертавайки предизвикателствата на социалния диалог в строителния бранш в България, Хърватия, Кипър, Гърция, Унгария и Словения. След това ключови говорители от водещи европейски институции разясниха международния контекст на социалния диалог и представиха последните развития в сферата на дигитализацията в строителния бранш, производителността на работното място и ползите от социалния диалог за строителната индустрия. Някои от панелистите по време на събитието бяха: Вернер Бюлен от Европейската федерация на работниците в строителството и дърводелството, Юка Ахтела – бивш член на Европейския икономически и социален комитет, Йохан Рьоед Стеен от FAFO – Институт за трудови и социални изследвания, и Александра Кайджийска от Европейската асоциация на паритарните институции.

### **Акцентите на първия семинар по проекта SUSODCO**

- Бъдещето на строителството ще се определя от дигитализацията. Дигитализацията и зелената икономика вървят ръка за ръка. Строителната площадка все повече ще се цифровизира.
- След 10 години традиционният строителен сектор ще бъде напълно променен като концепция и модел, тъй като новите технологии навлизат със значително по-бърз темп.
- Съществуващите фактори на промяна, така наречените глобални мегатенденции, са дигитализацията, глобализацията, демографските промени и промените на климата, които имат оказват съществено въздействие върху отделни икономически сектори.
- Модернизацията на инфраструктурата, обновяването на сградите и въвеждането на нови изисквания за енергийна ефективност ще повишат търсенето на работна ръка и екологични сгради и търсенето на работници с нови умения.
- Подкрепата между държавите и силният социален диалог на европейско ниво са важни за преодоляването на негативните аспекти на промяната.
- Съвременният социален диалог трябва да включва работниците, защото иновациите не могат да се реализират без техния принос.
- Фондовете осигуряват ефективни системи за социална закрила и се справят с негативните социални аспекти, които икономическата промяна оказва на пазара на труда.



След страхотната първа сесия, социалните партньори се събраха отново след една седмица – на 16 декември 2020 г., за да участват в уъркшоп, в рамките на който представителите на работодателите и служителите проведоха интерактивни дискусии и брейнсторминг сесии за това как да интегрират програмата на европейския социален диалог в собствените си национални многогодишни програми за социален диалог. Шестте национални групи идентифицираха приоритетните теми на своя СД за периода 2021 – 2023 г.

Обобщение на съвместните приоритети на секторния СД за шестте държави по проекта и техните секторни социални партньори за периода 2021-2023 г.:

- **За България:** ПОО и Европейската зелена сделка, Дигитализация, Командировани работници и недеклаиран труд
- **За Гърция:** ПОО, Дигитализация, Създаване на паритарен фонд в строителния бранш
- **За Унгария:** ПОО: Популяризиране на строителните професии, ЗБУТ, Дигитализация, Минимална режийна такса в строителството
- **За Хърватия:** Колективни трудови договори, ЗБУТ, Работно време и недеклаиран труд
- **За Словения:** ПОО: Привлекателност на строителната индустрия за младежта, Засилване, укрепване и популяризиране на браншовите взаимоотношения в строителната индустрия на всички нива, По-добро функциониране на трудовия пазар
- **За Кипър:** ПОО, ЗБУТ, Европейската зелена сделка, Влияние на трети държави

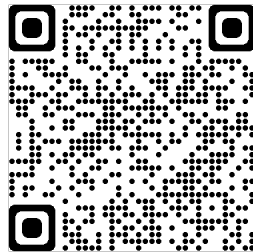
Този документ, изготвен като част от първото СИК, представя шест основни теми на националния социален диалог и формира основата за бъдещи инициативи (разработване на кампании) и планове за действие в сферата на социалния диалог във всяка държава-партньор, които са отразени също и в комуникационната рамка за социален диалог на социалните партньори. След това, в рамките на следващите СИК стъпка по стъпка бяха разработени комуникационните стратегии и планове отново с подкрепата на ПИ АР и медийни експерти на национално ниво.

Виртуалната екипна работа на партньорите по проекта SUSODCO в рамките на това СИК беше улеснена от последното приложение за онлайн сътрудничество Miro. Дискусиите по важните въпроси на социалния диалог на национално ниво бяха илюстрирани от интересния дизайн на бележките в приложението Miro. Разделени по национални групи от организации на работодатели и синдикати, участниците бяха помолени самостоятелно да оценят предизвикателствата на социалния диалог в строителния сектор в собствените им държави. На базата на тези резултати, социалните партньори идентифицираха основните национални въпроси с най-голям потенциал за сътрудничество между всички национални заинтересовани лица в сектора. Приложението се оказа донякъде технически сложно за някои от участниците, но за други то се превърна в източник на вдъхновение и възможност за научаване на нови умения.

По време на събитието за изграждане на капацитет през месец декември 2020 г. от партньорите и участниците в проекта беше получена обратна връзка чрез инструмента MIRO. По-долу представяме резултатите от инструмента MIRO, който показва обратната връзка от участниците във връзка с разглежданото съдържание.

**РАЗХОДКА В ГАЛЕРИЯТА НА MIRO: Разгледайте възможностите от различните групи и държави. Какво научихте от днешния уъркшоп?**

- ...повече място за подобряване на СД...
- ...добрите примери от чужбина поражда идеи ...
- ...интересен начин за обмен на информация...
- ...полезни разговори и много предизвикателства...
- ...и двете страни признават общи интереси и теми...
- ...подобни притеснения на заинтересованите участници и държавите...
- ...различни национални приоритети...
- ...обща цели между служителите и работодателите...
- ...значението на сътрудничеството между заинтересовани лица...
- ...всеки ден заедно все повече напредваме...
- ...интересен обмен на опит и мисли...
- ...приоритетите не винаги са еднакви, но това е добър начин да ги разберем...
- ...чудесен начин за работа и сътрудничество...
- ...потвърждение, че ОР и С в България споделят едни и същи ценности и се борят за по-добро...
- ...развитие на бранша...



## **ВТОРО СИК: УНГАРИЯ, 15 и 21 април 2021 г.**

През месец април 2021 г. унгарските партньори – Националната асоциация на строителите (EVO-SZ), организира второто СИК, посветено на значението на комуникационната стратегия за ефективния социален диалог. Резултатът от уъркшопа бе изготвянето на унифициран ключов подход за националните партньори в сферата на социалния диалог във връзка с националната комуникационна стратегия за СД. Данните, събрани в рамките на второто настолно проучване по проекта SUSODCO и включени във втория доклад, послужиха като база за организиране на второто Събитие за изграждане на капацитет (СИК) в Будапеща (в хибриден формат).

Двудневното събитие, насочено към синдикати и ОР от всички държави-партньори, постави акцент върху основните акценти на всяка комуникационна стратегия и план, като се фокусира на факторите за успех и уъркшоп за партньорите, които разгледаха идентифицираните пропуски в уменията за СД, и имаше за цел да предостави на социалните партньорски организации в строителството в шестте държави по проекта SUSODCO критичен капацитет за провеждане на СД и ефективни и резултатни трудови взаимоотношения в Източна, Централна и Югоизточна Европа.

Отчитайки тенденцията, установена в изследователските доклади, че е необходимо партньорите да повишат най-вече комуникационните си умения, второто виртуално СИК беше посветено на темата: „Комуникационна стратегия за ефективен социален диалог“, и се проведе от 15 до 21 април 2021 г. Събитието постави акцент върху добрата стара Стратегия „Син океан“, прилагана в сферите на СД и от страна на работодателите, и от страна на служителите. В допълнение, европейските организации на работодателите и служителите представиха ключови аспекти на своите комуникационни стратегии в строителния сектор от национална и международна гледна точка, които могат да бъдат използвани като добри практики. Някои от основните говорители на събитието бяха: Том Делеу от Европейската федерация на работниците в строителството и дърводелството, Кристин ле Форестер от Европейската строителна федерация и Янош Бене от консултантската фирма Generatív Kft.

### **Акцентите на втория семинар по проекта SUSODCO са представени по-долу**

- Ключът към успешната комуникация в сферата на социалния диалог се крие в определянето на цели, обекти, екипни роли и отговорност при взимането на решения.
- Дигиталните публикации стават все по-ефективни и влиятелни за различните аудитории.
- Каналите в социалните мрежи стават все по-важни за бизнеса днес. Twitter е най-използван в ежедневната комуникация, LinkedIn за професионалната комуникация и YouTube за споделяне на кратки филми и видео послания.
- Успешните организации са тези, чиито резултати се базират на непрекъсната комуникация, ефективно сътрудничество и добра репутация.
- Стратегията „Син океан“ е ефективен инструмент за стратегическо планиране, който може лесно да бъде приложен в социалния диалог. Целта на експертната презентация беше да проучи начините за преосмисляне на стратегията на социалните партньори с помощта на понятието „син океан“ и присъщата му парадигма на стойностна иновация като алтернатива на традиционното мислене за конкурентоспособната стратегия.
- Днес е важно да мислим креативно и иновативно, да виждаме по различен начин това, което другите виждат еднакво, да преминем отвъд традиционното мислене, да бъдем смели, за да успеем без страх от провал!

След като имаха малко време да помислят върху интересните инструменти за стратегическо мислене, предложени в рамките на първата сесия на събитието, по време на втория виртуален уъркшоп социалните партньори обсъдиха и разработиха основните стратегически аспекти на комуникационната стратегия за СД във всяка държава. След кратко обучение за основните компоненти на комуникационната стратегия, шестте национални екипа обмениха идеи относно своите национални комуникационни стратегии на базата на средносрочните им планове за социален диалог. Всеки екип беше подпомаган от техни външни експерти по ПИ АР и комуникации и работи като група.



### **ТРЕТО СИК: БЪЛГАРИЯ, 28 и 29 юни 2021 г.**

Третото събитие, проведено през месец юни 2021 г. под домакинството на Камарата на строителите в България (КСБ) в сътрудничество с Федерация „Строителство, индустрия и водоснабдяване“ – „Подкрепа“ (ФСИФ-ПОДКРЕПА), беше посветено на дигитализацията на икономиката в рамките на социалния диалог и дигиталните умения. Накрая, участниците (социалните партньори) научиха как да пишат успешни послания за цифрова комуникация, предназначени за различните комуникационни канали, и какви различни инструменти могат да използват за тази цел и как най-добре да използват потенциала на новите инструменти.

И отново, целевата аудитория бяха синдикатите и ОР от всички държави-партньори. Имайки предвид значението на дигитализацията, посочена като един от пътищата за възстановяване след пандемията, не е учудващо, че цялото СИК беше посветено на този актуален въпрос. Първата сесия от третото СИК се фокусира върху дигитализацията от гледна точка на европейския социален диалог и нейното въздействие върху следните основни елементи – заетост, възнаграждения, ПОО (обучение и повторно обучение), работни условия и конфликти. Новият елемент, добавен в рамките на това събитие, беше специализираното обучение по дигитални умения, приложими за социалния диалог. Бяха покрити следните теми: ефективно разпространение на съдържанието на социалния диалог и подходящите канали (уебсайтове, социални мрежи, медии и други платформи), дигитален маркетинг, управление на социалните мрежи и съвети за писане на съдържание за различни канали. Някои от ключовите говорители на събитието бяха: Любомир Качамаков – вицепрезидент на FIES, Васил Киров – доцент в Института за изследване на обществата и знанието, и Михаил Михайлов от Националния институт за помирение и арбитраж.

**Акцентите на третия семинар по проекта SUSODCO са представени по-долу**

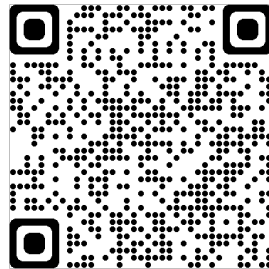
- Дигиталната революция съществено промени икономиката на всяка държава. Тя повлия и на социалния диалог в строителния бранш, променяйки правилата на играта.
- Европейските социални партньори окуражават своите членове в усилията им да дигитализират строителния сектор, който изисква много труд и все още прилага традиционни строителни методи.
- През последните години са налице песимистични сценарии, че роботите съвсем скоро ще изместят работните места, но тази тенденция има и обратен ефект – в резултат на дигитализацията, възникват атипични работни места и нови професии, които променят пазара на труда.
- Дигитализацията ще доведе до много нови занятия на пазара на труда, което изисква някои отговори и действия от страна на социалните партньори – прогнозиране на промените и анализиране на тяхното въздействие, разработване на стратегии за адаптиране на професионалните умения към новите технологии, развиване на умения за нововъзникващите професии.
- Строително-информационният модел (BIM) е процес, свързан с обмена на данни между всички страни, участващи в строителния процес, и оказва съществено въздействие върху условията на труд по време на проектирането, изпълнението на проекта и експлоатацията на сградите.
- Роботиката в строителството би довела до използването на устройства, които извършват повторяеми процеси, например, повдигане на тежки предмети и поставянето им на точното място. Тези работи могат да допринесат за по-сигурно и безопасно строителство, намалявайки разходите и в същото време предоставяйки възможности на хората с увреждания.
- Развитието на изкуствения интелект и роботиката във всяка индустрия засилва страха, че много хора ще загубят работата си и ще бъдат заменени от по-умни алгоритми или роботи, но в строителния сектор тези технологии са необходими поради недостига на персонал, поради което в този сектор може да се очакват по-високи възнаграждения.
- Дигиталната революция поражда ново търсене в ежедневната бизнес комуникация. Цифровите послания и онлайн съдържанието формират нашия ежедневен професионален живот, където дигиталните умения и познаването на съвременните инструменти за комуникация, особено социалните мрежи, стават все по-важни.

**Някои полезни инструменти за планиране, управление и провеждане на медийни кампании на социалните партньори**

предложени в презентацията на М. Михайлова – експерт по ПИ AP, представена по време на третото СИК.

- **Social Media Examiner** <https://www.socialmediaexaminer.com/>
- **Social Media Today** <https://www.socialmediatoday.com/>
- **Tech Crunch** <https://techcrunch.com/>
- **Hootsuite Blog** <https://blog.hootsuite.com/>
- **Marketing Magazin** <https://www.marketingmagazin.si/>
- **Reports – DataReportal – Global Digital Insights** <https://datareportal.com/reports/>
- **Google Chrome Extensions** <https://chrome.google.com/webstore/category/extensions>
- **BMI Business model canvas** <https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/business-model-canvas/>
- **Value Proposition Canvas** <https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/value-proposition-canvas/>
- **BMI Persona Canvas** <https://www.businessmodelsinc.com/wp-content/uploads/2019/10/BMI%E2%80%A2Persona-canvas.pdf>
- **Keyword Tool** <https://keywordtool.io/>
- **Similarweb** <https://www.similarweb.com>
- **Mailchimp** <https://mailchimp.com/>
- **Adespresso** – <https://adespresso.com/ads-examples/>
- **Bitly** <https://app.bitly.com/>
- **Canva** – <https://www.canva.com/>
- **Instructions for FB Ads** – How to <https://www.facebook.com/business/ads-guide>
- **FB Business Manager** <https://business.facebook.com/>
- **FB Ads Manager** <https://www.facebook.com/business/tools/ads-manager>
- **Creator Studio** <https://business.facebook.com/creatorstudio/home>
- **Google Analytics** <https://analytics.google.com/>
- **Google Ads** <https://ads.google.com/>
- **Google Business** <https://www.google.com/business/>
- **Google Alerts** <https://www.google.com/alerts>
- **Google Garage** <https://learndigital.withgoogle.com/digitalgarage>
- **Google Sites** <https://sites.google.com/new?tgif=d>

Уъркшопът промени перспективите и обедини партньорите в международни работни групи. По този начин участниците упражниха и своите мултинационални умения и показаха, че работят за общи идеи за СД в международни екипи. В три международни групи участниците упражниха своите новопридобити умения за писане на съдържание, съставяне на ефективни и лесно разбираеми послания (креативни, реални, прости и ясни) и използване на дигитални инструменти, подходящи за послания, свързани със социалния диалог, прес-съобщения и позиции. Те работиха върху международен казус в сферата на СД (EU Social Security Pass) и всяка група трябваше да състави комуникационни послания за различни комуникационни предизвикателства. Една от групите изготви съвместен бюлетин, втората – статия, а третата – публикации в социалните мрежи. Консорциумът заедно препроектира публичните послания за СД за новите дигитални приложения (социални мрежи).



#### **ЧЕТВЪРТО СИК: КИПЪР, 2 и 3 ноември 2021 г.**

Последното СИК беше организирано от Федерация на асоциациите на строителните предприемачи на Кипър (OSEOK) на 2 и 3 ноември. Финалното СИК задълбочи познанията на участниците за това как да прилагат комуникационните си умения и ги научи на критични умения за преговори, договаряне и работа в мрежа и как успешно да кандидатстват за финансиране на инициативи за СД. Крайният резултат беше разработване на проектни идеи, които имат потенциала да бъдат трансформирани в успешни проектни предложения за следващите покани за проектни предложения на ЕС в областта на инициативите за СД.

Целта на това събитие беше да задълбочи обучението по комуникационни умения, включително умения за работа в мрежа, преговори и ефективно колективно договаряне. Обучението се фокусира върху личните умения за брандиране и управление, което бе от изключителна полза за работата по съвместни проектни идеи за СД в ЕС на втория ден. Презентацията за това как да кандидатствате успешно за финансиране от ЕС също беше изключително полезна. Тя разясни какво очакват програмите на ЕС от процеса на кандидатстване и на какво трябва да обърнат внимание бенефициентите. Някои от ключовите говорители на това събитие бяха: Жером Дюмон от Wel-someurope, Метка Пенко от CCIS и Андис Апостолу от Министерството на труда, благосъстоянието и социалното осигуряване на Кипър.

**Акцентите на четвъртия семинар по проекта SUSODCO са представени по-долу**

- Социалният диалог е от съществено значение за плавния преход към предстоящите нови форми на икономиката. Те ще се основават на непрекъснато технологично подобряване на строителните процеси и методи, включително кръговата икономика и цифровата икономика.
- Уменията за преговори и управлението на кризи стават все по-популярни на напоследък нестабилните пазари
- Обмен на добри практики: разработване на компетентен модел за колективно договаряне, разработване на ефективно обучение за преговорните екипи за колективно договаряне.
- Представен казус: Практически насоки и създаване на център за обучение, наставничество и медиация по индивидуални трудови спорове.
- Съвети: Ценни съвети и консултации за това как да избягваме типичните грешки в процеса на кандидатстване и какво да гледаме, когато изготвяме проектните предложения.
- Представяне на платформата SUSODCO, която има за цел да представи нови идеи за индивидуални проекти и инициативи, отчитайки спецификите на всяка държава. Тук бяха представени и съвместните комуникационни стратегии за социален диалог в строителната индустрия на шестте държави-партньори.

Финалният уъркшоп по проекта SUSODCO започна с презентация на съвместни проектни идеи за социален диалог в ЕС, които вече бяха идентифицирани като приложими за държавите от ЦИЕ от Европейската строителна федерация (FIEC). Слайдовете бяха посветени на ЕСД и теми като: Заетост, ПОО, ЗБУТ в строителната индустрия. Тази презентация даде началото на работата по групи, в които участниците имаха за задача да обобщят по една идея за съвместна инициатива за социален диалог, която да бъде развита в реално проектно предложение в бъдеще. Участниците бяха разделени на три международни тематични групи, за да приложат на практика всичко, което са научили по време на четирите събития за изграждане на капацитет в рамките на проекта SUSODCO. Те трябваше да дискутират своите бъдещи проектни инициативи, прилагайки току що подобрените умения за комуникация и водене на преговори. С помощта на инструменти за съвместна работа, трите групи успяха да разработят проектни идеи по следните теми: подобряване на имиджа на строителния сектор, паритетни фондове за по-добри условия на труд в строителната индустрия и насърчаване на социално отговорни обществени поръчки в строителния сектор.



### **Предстоящи важни бъдещи дейности за социален диалог за региона на ЦИЕ**

Проектните идеи представляват голям интерес и са свързани със СД и преодоляването на общи предизвикателства:

- Популяризиране на строителните професии и грижа за благосъстоянието на работниците (подобряване на имиджа на сектора).
- Откриване на нови трудови групи извън ЕС (масивна колективно контролирана трудова миграция).
- Социално отговорни обществени поръчки в строителството.
- Намаляване на нелоялния и недеklarиран труд.
- Повишаване на нивото на умения на строителните работници в ЕС.
- Кариерно развитие на работниците в строителния сектор и стратегии за задържане.
- Справяне с екстремни работни условия в строителния сектор.
- Управление на работни места с интензивно натоварване в строителния сектор.
- Изграждане на капацитет на секторните социални партньори в строителния бранш за създаване на паритарни фондове.
- Засилване на синергиите и обмена между европейските секторни комитети за социален диалог и националните секторни комитети (по конкретни въпроси).
- Изграждане и укрепване на капацитета на националните (междусекторни и/или секторни) социални партньори за участие в национален социален диалог и допринасяне за европейския социален диалог.
- Целенасочени мерки за подобряване на координацията, функционирането и ефективността на европейския и национален социален диалог (чрез допълнително интензивно изграждане на капацитет).
- Разпространение на информация и обучение на организациите на работниците за наемане на млади хора
- подобряване на имиджа на строителния бранш.



### **Резултати от регионалните събития**

В обобщение, партньорите по проекта SUSODCO постигнаха много при организирането на съвместни регионални СИК, въпреки жестоката пандемия, времето, прекарано в работа от дома и виртуални светове, и въпреки всичко някои хора никога не се срещнаха лично. Социалните партньори придобиха редица и разнообразни умения по време на събитията, които им дават възможност да се справят с предизвикателствата, пред които са изправени работодателите и работниците в своята работа в строителния сектор. В рамките на четири различни събития, участниците успяха да се запознаят с известни, атрактивни и изтъкнати ключови говорители и обучители, които подобриха техните познания относно текущите проблеми на СД и предстоящите промени в обществото. Експертите по ПИ AP шлифоваха техните комуникационни умения, което на свой ред има потенциала в бъдеще да подобри трудовите взаимоотношения в участващите държави.

Партньорите придобиха критични умения и познания за по-добро разбиране на приоритетите на другите, спокойно изразяване на идеите си и по-доброто им представяне в света на виртуалните медии. Те знаят как да задават S.M.A.R.T. (конкретни, измерими, постижими, ориентирани към резултати и времево ограничени) цели, да избират аудитории, да изграждат мрежи, да пишат ангажирани персонализирани послания и да ги разпространяват чрез подходящи канали за комуникация. Всички, участвали в дейността, се опознаха по-добре и могат да работят заедно по-ефективно в международна среда. Бяха създадени силни синергии, бяха дефинирани общи национални приоритети на СД и бяха обсъдени много добри практики и идеи.

## **РАБОТА С ЕКСПЕРТИ ПО ПИ АР/ МЕДИИ ПО ПРОЕКТ SUSODCO**

### **Цел**

Етапът на експлоатация отрази последователните съвместни дейности на партньорите по проекта във връзка с медиите и публичността с цел мултиплициране на ползите, устойчивостта и въздействието на дейностите по проекта, както и укрепване на националния социален диалог чрез провеждането на целенасочени национални комуникационни кампании.

Проведените на национално ниво 6 комуникационни кампании за популяризиране на секторния социален диалог в 6 участващи държави (България, Хърватия, Кипър, Гърция, Унгария, Словения) имаха за цел да повишат информираността, видимостта и признанието на секторните организации за социален диалог и да очертаят ключовите приоритети на СД в сектора, както и да активират повторно националните секторни социални партньори.

Ангажираността на секторните социални партньори в социалния диалог и общите приоритети, адресирани на национално ниво.

Чрез по-стабилни синергии, работа на партньорите в мрежа и интензивна работа с експерти по ПИ АР/ медии, трансфер на знания и обмен на добри практики между европейските и националните социални партньори в сектора на строителството.

Инструмент за разпространяване на информация, използван за шестте национални медийни кампании по проекта SUSODCO в шестте държави по проекта и за всички цели на ЕС:

### **Два уебсайта на проекта, на които са качени резултатите от проекта:**

Първи, временен, на 6 езика  
по проекта: [susodco.gzs.si](http://susodco.gzs.si)



Втори, постоянен, само на английски  
език, повече информация: [susodco.eu](http://susodco.eu)



### Библиотека на проекта:

- всички общи материали, които партньорите по проекта използваха в кампанията:  
<https://susodco.eu/content/library/>



- брошура за проекта на езиците на проекта: английски, български, хърватски, словенски, унгарски, кипърски, гръцки
- бюлетин за проекта на езиците на проекта: английски, български, хърватски, словенски, унгарски, кипърски, гръцки
- 2 GIF анимации, които могат да бъдат използвани за дигиталните медии и дигиталните канали на социалните партньори.

### **Комуникационна стратегия с комуникационен план за действие**

Проектът предвижда кампания за повишаване на информираността, видимост и признаване на организациите в секторния социален диалог, основно сред работниците и служителите, но и сред широката общественост. Партньорите в консорциума от всяка държава по проекта разработиха комуникационна стратегия и план за действие към нея като база за провеждането на тази кампания. И в двата документа са отчетени многогодишната работна програма за европейски социален диалог в строителството (2020-2023) на FIEC и EFBWW, както и националните приоритети на социалния диалог в строителната индустрия. За работата на всяка държава беше идентифициран и избран конкретен национален приоритет, който да бъде разработен. С Комуникационния план за действие ние адресираме, информираме и окуражаваме ключови целеви групи да предприемат действия по S.M.A.R.T.T. подцелите, очертани в Комуникационната стратегия и националните манифести за СД. И двата документа са изготвени от ПИ АР/ МЕДИЙНА агенция/ екип (за всички държави по проекта: BG, HR, SI, HU, CY, GR. ЗАБЕЛЕЖКА: това не е публичен документ, достъпен за по-широка аудитория.).

ПРЕДВИДЕНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА КАМПАНИЯТА	S.M.A.R.T. ЦЕЛ свързана с Вашия национален приоритет на СД	ЦЕЛЕВА ГРУПА	МЕДИЕН КАНАЛ (ТВ, радио, печат, билборд, екрани в автобуси, социални мрежи, блог, подкаст...)	ВРЕМЕВИ ПЛАН С ДАТИ	КОЛИЧЕ СТВО	БЮДЖЕТ
Флайъри/ брошури и бюлетини/ циркулярни съобщения						
Постери (печатни за вратите на офисите, за строителните обекти)						
Текстове и брандинг публикации и списания						
Статии в общи и браншови списания и вестници						
Прес-съобщения						
Информативно съдържание и привличащи вниманието съобщения						
Снимки с послания						
Инфографики						
Дигитални реклами в дигитални медии						
Платени реклами в печатни медии						
Обратна връзка/ реакции/ коментари по статии в медиите, публични изявления ...						
SEO (оптимизация на търсачки), автоматизация						
Провеждане на кампании с определен срок в социалните мрежи						
Видеоклип, продължения, видео поредици						

ПРЕДВИДЕНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА КАМПАНИЯТА	S.M.A.R.T. ЦЕЛ свързана с Вашия национален приоритет на СД	ЦЕЛОВА ГРУПА	МЕДИЕН КАНАЛ (ТВ, радио, печат, билборд, екрани в автобуси, социални мрежи, блог, подкаст...)	ВРЕМЕВИ ПЛАН С ДАТИ	КОЛИЧЕ СТВО	БЮДЖЕТ
Аудио изявление, аудио клип, аудио поредици						
Уебсайт (проект, организации, нови строги тематични уебсайтове)						
Комуникация с политически партии и членове на парламента						
Личен подход и комуникация лице в лице						
Специални кампании в учебни заведения						
Специални кампании на строителни борси						
Кампании по време на браншови събития (онлайн и физически)						
Джаджи за повишаване информираността и популяризиране на проекта сред целевите групи: Календари, бутилки от неръждаема стомана, велосипеди, тениски, мини шоколадчета, сладкиши, USB, тефтери, слушалки, външни батерии за електронни устройства, химикалки...						

#### **Съвети за успешна медийна кампания/ медийни препоръки**

- Наемане на медийно пространство според целевата аудитория и изготвеното съдържание
- Рекламна кампания в социалните мрежи и Google
- Местна реклама.

### **Установени/ срещнати предизвикателства и пречки**

#### **Вътрешни:**

- Времеви ограничения
- Бюджетни ограничения
- Ограничен капацитет на служителите
- Covid ограничения за лично договаряне/ работа в мрежа във формат „лице в лице“.

#### **Външни:**

- Политически ограничения – нестабилност/ липса на политическа рамка.
- Специализирани теми
- Голям брой/ различни видове групи интереси.
- Противоречиви интереси, съществуващи конфликти между социални партньори, силна конкуренция.
- Подкрепа и видимост на нашите дейности на ниво ЕС
- Времеви ограничения
- По-малко привлекателни теми за медиите, възприемат се като остарели и мръсни, опасни, трудни и изискващи
- Пренебрегване на строителния сектор като прогресивен и модерен.

### **Акценти на националните кампании за СД**

Моля, посетете националните уебстраници: [susodco.gzs.si](http://susodco.gzs.si) - От медиите

### **Въздействие, постигнато от медийната кампания по проект SUSODCO**

- Достигнати множество ключови заинтересовани лица на национално ниво
- Подобрена координация и ефективност на социалния диалог в сектора в партньорските държави
- Повишена информираност за адресираните приоритети на социалния диалог
- По-добро социално приобщаване и социално благополучие.
- Подобрено сътрудничество между ОР и синдикатите за справяне с общите предизвикателства в строителния сектор
- Насърчаване на взаимното признание и взаимното доверие между синдикатите и ОР (основна предпоставка за модернизацията на европейските трудови пазари)
- Повишена видимост на организациите, информираност и въздействие на бранда (многосекторен подход към въпроса)
- Засилване набирането и задържане на членове.

### Съвместно промоционално видео за секторния ЕСД в строителната индустрия

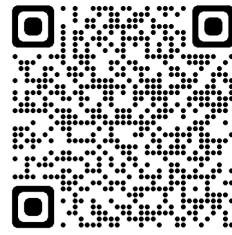
На английски език:



На словенски език:



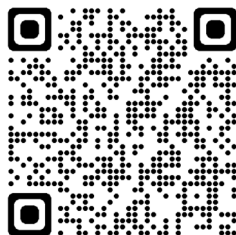
На хърватски език:



На гръцки/  
кипърски гръцки език:



На унгарски език:



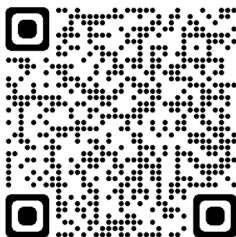
На български език: /

### Национални видеа за приоритетите на СД – за медийната кампания (привличане на младите хора към сектора)

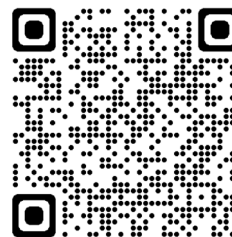
На словенски език:



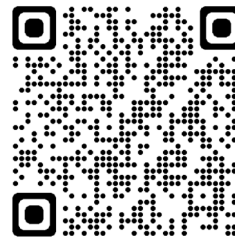
На хърватски език:



На кипърски  
гръцки език:



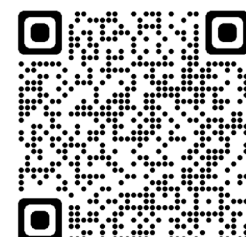
На български език:



На гръцки език:



На унгарски език:



## Национални конференции и заключителна конференция на ниво ЕС:





**Рекламни материали и джаджи, използвани за кампаниите за повишаване информираността за СД и кампаниите за СД:**



**ВИЖТЕ СЪЩО:**

Заклучителна конференция на ЕС



Заклучителни национални конференции



## НОВА ТЕМАТИЧНА УЕБ ПЛАТФОРМА ПО ПРОЕКТА SUSODCO

Новата уеб платформа по проекта SUSODCO, разработена като търсачка, представя проекти и други дейности за социален диалог като кампании в строителния сектор в държавите от Централна и Източна Европа. Тя е отличен ресурс за практики и опит в сферата на СД в шестте участващи по проекта държави и извън тях. Тя беше разработена като ценна поддръжка при разработването на съдържание, свободно достъпен, лесен за използване онлайн дигитален инструмент, като допълнителен ресурс за провеждане на социален диалог в строителната индустрия. Платформата SUSODCO популяризира използването и интегрирането на съвременни дигитални инструменти в дейностите за социален диалог и преговорните процеси.

Ключови тематични области на СД, отразени на платформата за СД:

- Социална (ПОО и младеж, Заетост и Здраве и безопасност)
- Икономика и право
- Изграждане на капацитет

Социалните инициативи на тема ЗБУТ включват инструменти и дигитализация на оценката на риска за ЗБУТ с цел подобряване на ЗБУТ, съвременни ЗБУТ и инструменти за лично здраве, обучение на длъжностното лице по ЗБУТ и др.). В допълнение, инициативи в областта на заетостта, баланса между професионалния и личния живот, подобряване на условията на работното място, командироване на работници, застаряване на работната сила, влизащи от трети държави в строителния сектор (и работници и компании), борбата с недеklarирания труд и не на последно място защита на работните места в строителния сектор.

Инициативите в социалната сфера – ПОО и младеж, засягат проблема с липсата/ несъответствията на умения (в резултат на дигитализацията и екологизацията на строителния сектор), а така също и във връзка с енергийната ефективност и решенията за възобновяема енергия в сградите. Също така те адресират образователната система и политики (добри практики, най-добра система – дуална система, прозрачност на националните квалификации, съпоставяне на квалификациите в базите данни, улесняване на взаимното признаване на квалификации и др.), привличане на млади хора в строителната индустрия и подобряване на тяхната позиция на пазара на труда.

Инициативите в сферата на икономиката и правото са свързани със съживяването на икономиката, паритарните фондове, обществените поръчки и СД, колективните договори и др.

И накрая, изграждането на капацитет включва изграждането на капацитет за комуникации и медиен маркетинг и изграждане на капацитет на служителите на социалните партньори и др.

Платформата съдържа проекти, кампании и други инициативи за социален диалог, изпълнявани от секторните и многосекторните социални партньори от различни държави от ЕС в периода 2010-2020 г. По принцип платформата включва теми на социалния диалог в строителството, но не само, някои теми са многосекторни. Тя ще бъде поддържана актуална от ОП от словенска страна (GZS ZGIGM) дори и след приключването на проекта SUSODCO за период от най-малко 3 години до месец май 2025 г. Можете да ни изпращате Вашите инициативи и кампании за социален диалог, които бихте искали да публикуваме на платформата за нейното обогатяване и поддържане в актуално състояние. Моля, пишете на имейла на координатора GZS ZGIGM: [zgigm@gzs.si](mailto:zgigm@gzs.si) или ни представете данни чрез този формуляр.



Чрез новия инструмент ще бъдат разпространявани и последващо използвани изтекли и текущи секторни инициативи и проекти за СД, както и дейности, свързани с други инициативи на ЕС, имащи отношение към строителния сектор, с цел задълбочаване и отразяване на знанията за историческото развитие на СД на ниво ЕС и на национално ниво. За да бъде събрана информация за платформата, сред партньорските организации по проекта беше проведено специализирано проучване. С помощта на анкета, в която се изброяват предишни и/или текущи ключови проекти и инициативи за СД, в които те са участвали или проследяват (наблюдават и контролират) през периода 2010-2020 г. и които са финансирани от бюджетните пера за СД на ЕК, DG EMPL, или от други децентрализирани (национални) бюджетни пера или с техни собствени средства).



## **ФИНАЛНИ ЗАКЛУЧЕНИЯ, СЛЕДВАЩИ СТЪПКИ И БЪДЕЩИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД СД**

Насърчаването на приобщаващ социален диалог е основополагащо средство за справяне с предизвикателствата и посрещане на възможностите, породени от промените в света на труда, техническия прогрес и глобалните мегатенденции. Програмата за устойчиво развитие до 2030, адаптирана след консултации, отразява като централен елемент ангажимента за намаляване на всички форми на неравенство, бедност и изоставане. За да се изпълни тази амбициозна програма и нейните 17 Цели за устойчиво развитие (ЦУР), ние трябва да продължим да поддържаме стандартите на приобщаването и ангажираността на и партньорството с множество заинтересовани участници като фундаментални принципи за нейното изпълнение.

Социалните партньори играят важна роля, особено за реструктурирането в контекста на дигитализацията. Поради тази причина голяма част от дейностите по проекта SUSODCO бяха фокусирани върху изучаването на новите тенденции, като дигитализацията, които навлизат в сектора, и предизвикателствата и възможностите, свързани с тях.

Чрез изпълнените дейности и постигнатите резултати, можем да представим ясна картина на социалния диалог с няколко общи проблема и решения за съответните 6 държави членки на ЕС, които можете да намерите на СЕЕ. Предлагаме Ви да приемете настоящия доклад – кратко обобщение, като пътна карта, съдържаща практически послания, данни, информация и насоки за изграждане на умения, които могат да бъдат използвани не само от социалните партньори в шестте целеви държави, но и в цяла Европа. Вярваме, че тази публикация ще Ви помогне да популяризирате значението на социалния диалог и да повишите видимостта и необходимостта от поддържане и укрепване на ролята на социалните партньори в тази част от Европа.

### **Политически препоръки**

Придобитите нови знания и актуални (дигитални и комуникационни) умения от страна на социалните партньори трябва да бъдат поддържани и непрекъснато развивани, що се отнася до дигитализацията.

Тъй като въвеждането на дигитализацията не е неутрално решение, а нещо, което предстои, социалният диалог на различни нива трябва да намери институционални начини за реорганизиране на колективните трудови взаимоотношения чрез предугаждане и управление на въздействието на дигитализацията върху трудовите взаимоотношения.

Социалните партньори приканват за продължаване на финансовата подкрепа от ЕК за дейности, свързани със социалния диалог, преговорите, консултациите, или просто за обмен на информация между представители на правителства, работодатели и работници, по теми от взаимен интерес, свързани с икономическата и социална политика.

### **Нашите следващи стъпки: Стратегическо прогнозиране и доклади за строителството?**

Секторните социални партньори в ЕС имат обща нужда от мислене, насочено към стратегическо прогнозиране, разработване на сценарии за политически анализи и разработване на стратегии. Прогнозирането и разработването на сценарии гарантират информиран поглед към бъдещето, отчитайки различните сценарии за развитие. Кое би било най-вероятно и най-желателно за сектора в бъдеще, как би могло да бъде постигнато социално и икономическо благополучие? И какви мерки и действия са необходими за постигане на предпочитания сценарий? Подобен задълбочен набор от инструменти с доклад би било отлично средство за подкрепа на очакванията на социалния диалог и многогодишните колективни договори.

## ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА И РЕСУРСИ

**Bercusson, B., & Bruun, N. (2005). European Industrial Relations Dictionary - Overview.** Luxembourg; European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. [Европейски речник на браншовите взаимоотношения – Преглед. Люксембург; Европейска фондация за подобряване на условията за живот и работа] ([https://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/1\\_avrupa\\_birligi/1\\_7\\_sozlukler\\_ve\\_kilavuzlar/European\\_industrial\\_relations\\_dictionary.pdf](https://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/1_avrupa_birligi/1_7_sozlukler_ve_kilavuzlar/European_industrial_relations_dictionary.pdf))

**Cleverway. (n.d.). Countries. Worker Participation** [Държави. Участие на работниците]. Свалено на 20 май 2022 г. от <https://www.worker-participation.eu/National-Industrial-Relations/Countries/>

**ЕЕРО. (2016, July). The role of social partners in the design and implementation of policies and reforms.** [Ролята на социалните партньори и изпълнението на политики и реформи] (<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=16464&langId=en>)

**Eurofound (2020), Capacity building for effective social dialogue in the European Union, Publications Office of the European Union, Luxembourg** [Изграждане на капацитет за ефективен социален диалог в Европейския съюз, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург] ([https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef\\_publication/field\\_ef\\_document/ef20002en.pdf](https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20002en.pdf))

**European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Employment and social developments in Europe 2019 : sustainable growth for all : choices for the future of Social Europe, Publications Office, 2019,** [Европейска комисия, Генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и приобщаване“, Заетост и социално развитие в Европа 2019: устойчив растеж за всички: избори за бъдещето на социална Европа, Служба за публикации, 2019] <https://data.europa.eu/doi/10.2767/305832>

**European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, Cuhls, K., Rosa, A., Weber, M., et al., After the new normal : scenarios for Europe in the post Covid-19 world, 2022,** [Европейска комисия, Генерална дирекция за изследвания и иновации, След новото нормално: сценарии за Европа в света след Covid-19] <https://data.europa.eu/doi/10.2777/21884>

**European Industrial Relations Dictionary [Европейски речник на браншовите взаимоотношения].** Eurofound. (n.d.). Свалено на 20 май 2022 г. от <https://www.eurofound.europa.eu/observatories/eur-work/industrial-relations-dictionary>

**Flake, D. R., Seyda, D. S., & Zibrowius, D. M. (2018, June). Promoting Social Partnership In Employee Training. Cologne; German Economic Institute.** [Насърчаване на социалното партньорство при обучението на служители. Кьолн; Немски икономически институт] ([https://www.businesseurope.eu/sites/buseur/files/media\\_reports\\_and\\_studies/2018-06-18\\_employee\\_training\\_final\\_report\\_v2.pdf](https://www.businesseurope.eu/sites/buseur/files/media_reports_and_studies/2018-06-18_employee_training_final_report_v2.pdf))

**Ghellab, Y., & Vaughan-Whitehead, D. (2020, March).** Enhancing social partners' and social dialogue's roles and capacity in the new world of work – overview. Brussels. [Засилване на ролите и капацитета на социалните партньори и социалния диалог в новия свят на труда – преглед] ([https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed\\_protect/---protrav/---travail/documents/event/wcms\\_738470.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/event/wcms_738470.pdf))

**International Labour Office. (n.d.). Social Dialogue: Finding a common voice.** International Labour Office. [Международна трудова служба. Социален диалог: Откриване на общ глас. Международна трудова служба] от <https://www.ilo.org/public/english/dialogue/download/brochure.pdf>

**International Training Centre of the ILO. (2009, May).** Joint Union / Management Negotiation Skills: Training For Social Partners On Negotiation Skills 4 Day Workshop. [Международен обучителен център на МОТ (май 2009 г.). Умения за преговори за обединен съюз/ управление: Обучение за социални партньори по умения за преговори. Четиридневен уъркшоп] Свалено на 24 май 2022 г. от [https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---ilo-kathmandu/documents/meetingdocument/wcms\\_113768.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---ilo-kathmandu/documents/meetingdocument/wcms_113768.pdf)

**Kennedy, A. (2021, October). Social dialogue: Fact sheets on the European Union: European Parliament.** Fact Sheets on the European Union | European Parliament. [Социален диалог: Факти за Европейския съюз: Европейски парламент. Факти за Европейския съюз | Европейски парламент] Свалено на 25 май 2022 г. от <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/58/social-dialogue>

**OECD (2019), Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a Changing World of Work, OECD Publishing,** Paris, [ОИСР (2019), Преговори за нашия път нагоре: Колективно договаряне в променящия се свят на труда, Публикация на ОИСР, Париж] <https://doi.org/10.1787/1fd2da34-en>

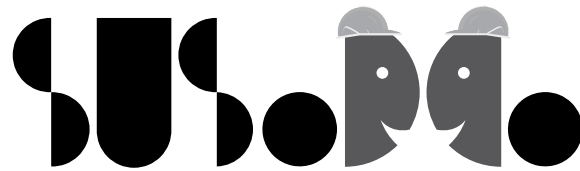
**Penko Natlačen, M. (2021, April). Negotiation skills for effective collective bargaining – compendium: Bundle 1: On collective bargaining and collective agreements.** Ljubljana; Chamber of Commerce and Industry of Slovenia, Legal Department. [Преговорни умения за ефективно колективно договаряне – обобщение: Комплект 1: За колективното договаряне и колективните договори. Любляна; Търговско-промишлена палата на Словения, Правен отдел] ([https://www.gzs.si/Portals/SN-Pravni-Portal/pogajanja\\_SN1\\_ENG\\_web.pdf](https://www.gzs.si/Portals/SN-Pravni-Portal/pogajanja_SN1_ENG_web.pdf))

**Rüdiger, O. (n.d.). Construction activity in Europe. FIEC Statistical Report.** [Строителната дейност в Европа. Статистически доклад на FIEC] Свалено на 20 май 2022 г. от <https://fiec-statistical-report.eu/2021/>

**Social dialogue. Social dialogue - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission. (n.d.).** [Социален диалог. Социален диалог – Заетост, социални въпроси и приобщаване – Европейска комисия] Свалено на 20 май 2022 г. от <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=329>

**Social dialogue. Social Dialogue. (2019, November 29).** [Социален диалог. Социален диалог (29 ноември 2019 г.)] Свалено на 20 май 2022 г. от [https://www.ilo.org/actemp/areas-of-work/WCMS\\_731146/lang--en/index.htm](https://www.ilo.org/actemp/areas-of-work/WCMS_731146/lang--en/index.htm)

**Social Partnership. Oxford Reference. (n.d.).** [Социално партньорство. Справка в Оксфорд] Свалено на 20 май 2022 г. от <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100515352>



**Посетете нашата тематична уеб платформа.**  
източник на решения и добри практики за социален диалог.

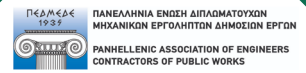


[susodcplatform.gzs.si](https://susodcplatform.gzs.si)

Gospodarska  
zbornica  
Slovenije  
Chamber of Commerce  
and Industry of Slovenia  
Chamber of Construction  
and Building Materials Industry



European Federation  
of Building  
and Woodworkers



FCIW-PODKREPA



ÉVOSZ



КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ  
BULGARIAN CONSTRUCTION CHAMBER



FEDERATION OF THE BUILDING  
CONTRACTORS ASSOCIATIONS OF CYPRUS



SDGD Slovenije

